

Ambrus Ferenc, publicista (Rozsnyó)
Batta István, ny. bányamérnök (Rozsnyó)
Bettes István, költő (Pozsony)
Csáky Károly, publicista (Ipolyság)
Csenki Lajos, költő (Budapest)
Danis Ferenc, ny. középiskolai tanár (Ipolyság)
Gaál Lajos, geológus (Rimaszombat)
Gajdos Orsolya, középiskolás diák (Kassa)
Sz. Haltenberger Kinga, művészettörténész (Losonc)

B. Kovács István, gömörológus (Rimaszombat)
Mács József, író (Pozsony)
Mizser Attila, költő (Fülek)
Motesiky Árpád, vadászíró, publicista (Verebély)
Szászi Zoltán, költő, publicista (Rimaszombat)
Takács András, néptánc-koreográfus (Pozsony)
Tóth Elemér, költő (Pozsony)
Tőzsér Árpád, költő (Pozsony)

Előzetes a 3. számból

Folyóiratunk idei 3. számának tervezett súlyponti témája a Bartók-év jegyében: *Bartók és Kodály nyomában Gömörben*

„Az anyai nagyapámat Szobonya Tacsó Vincének hívta, nevezte a falunkban mindenki. Én a családban »atyus« néven neveztem őt. Ő született az 1830. évben, meghalt az 1915. évben. Azért írom le ezt, mert ennek az írásnak a főszereplője ő lesz, atyus, mint úrbéres jobbágy fia. Húszéves korában, mint a vármegye árvája oda lett adva a király seregébe tíz esztendő katonai szolgálatra. [...] Az egyik nap éppen a falusi hídon bigéztünk, amikor jött három pantallós ember. Az egyik táskát hozott a kezében. Azt kérdezték tőlünk, fiúktól: »No, fiúk, hol van az iskola?« Megmutattuk nekik, ők elmentek, mi, gyerekek meg tovább bigéztünk. Aztán úgy jó két óra múlva jöttek a Purci Józsi bácsi pástján lefelé. Velük jött az új tanító úr is. Mentek be az atyusék udvarába. No, szaladtunk hát nézni: mit akarnak ezek az urak atyuséknál? Valami Bartók nevű úriember volt Budapestről. Azzal foglalkozott-e, vagy mániája volt: daloltatta az öregasszonyokat, vagy férfiakat. A nótákat aztán könyvekbe

megírta, hogy megmaradjon nekünk, az ő utána jövőknek.

Bojtos maminak igen szép hangja volt. Fiatalon volt rá módja, hogy a tehénlegelőkön gyakorolja magát a nótában. Ha pedig hosszú útra mentek, különösen a Szent Kúthoz, az éneklésben is. Kihozták atyusék az udvarra a konyhaasztalt. Tiszta abrosszal leterítették. Melléje székeket hoztak. Aztán úgy mondta meg az a Bartók nevű úr, mit is óhajt ő ott náluk. Azt szeretné, hogy a magyarság azt a kincset, ami a nótáikban benne van, ne felejtse el. Ő ezt gyűjtögeti össze. Így jött el ide, Gömör megyébe, a magyar nyelv határába.” **(Az elásott kincs. Horváth Lajos, levárti parasztember önéletírása.)**

„Az abroszt, surcot díszítették felszedettel és hímzéssel is. Sokszor kirojtozták a szélét, s ezzel még díszesebbé varázsolták. A rojtozást csomózással végezték, s virág- vagy gyümölcs mintát készítettek még rojtból is. Ezeket a holmitkat főleg saját szükségletükre készítették az emberek, de a kinek jutott eladásra belőle, az kivitte a vásárra. A vásznat tekercsben tárolták és így is szállították. Olykor úgy is értékesítették, hogy a vásznat méterben az azt előre megrendelő szatócsoknak adták. A nagyanyáinktól örökölt szőttésekben még ma is gyönyörködhetünk.” **(Eszrényi Éva: A kender feldolgozásának szakszókincse Lőkösön)**

„Hóreszes beköszönő a vőlegényes házhoz:

Kedves újdoni atyafiak!

Ime, mint új, de szerető atyafiak jöttünk el hozzájok, hogy velük szorosabb ismeretségbe eredjünk, eljöttünk meglátogatni azt, kit szívünk szeret, kivel e hajlékot gazdagítottuk, hogy vele és velük víg mulatás és szép beszélgetések között töltsük az ünnepélyes órát. Mi tehát hív barátságukba ajánljuk magunkat, hogy jó szívvel vesznek társaságukba minket.” **(Egy bátkai vőfélykönyvből)**

„Az 1861. február 7-én kelt esperesi körlevélnek ez volt az egyik pontja: »Az is óhajtható, hogy az 1848-iki törvények tanítása minden iskolában a tantárgyak közé felvetésé, a földrajzra nézve a múlt évben betiltott kistükör győzött: a megyék régi felosztása szerint taníttassék: [...] Végre miután a hazafiúi érzület nem tartatik többé bűnnek: a nemzet ajkán el nem némult nép himnusz u.m. *Hazádnak rendületlenül és Isten áld meg a magyart* az iskolába taníttassék be.«” **(Csobó Tünde: A harmaci református iskola működése 1868-ig)**

